

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ” - БЛАГОЕВГРАД
ФАКУЛТЕТ ПО ИЗКУСТВОТА
КАТЕДРА ПО КУЛТУРОЛОГИЯ

---

*България, Благоевград 2700, ул. “Иван Михайлов” 66,
тел. +359 73 8889-133, E-mail: art@ swu.bg*

Утвърждавам:

ДЕКАН НА ФИ: .....

/проф. д.н. Йордан Гошев/

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

п о

“ Материалното културно наследство в граничния регион и неговата социализация ”

Задължителна дисциплина, включена в учебния план на квалификационен курс „Културен туризъм в граничния регион България – Гърция“

Професионално направление: Пътувания, туризъм и свободно време /шифър 1015 от Класификатор на областите от образование и обучение/

Специалност: Културен туризъм в граничния регион България – Гърция

Образователно-квалификационна степен на обучение: Специалист по културен туризъм /шифър 263201 от НКПД/ и специалист, турагентска дейност /шифър 33393002 от НКПД /

Професионална квалификация: Професионална квалификация по културен туризъм и туроператорска дейност

Срок на обучение: 3 месеца
Форма на обучение: РЕДОВНО
Факултет: Факултет по изкуствата /ФИ/
Обучаваща катедра: Лаборатория по културен туризъм

БЛАГОЕВГРАД

2018 г.

АНОТАЦИЯ В дисциплината ще бъдат представени основните паметници на материалното културно наследство от област Благоевград, Р България и обл. Серес, Р Гърция, като ресурс за развитие на културен туризъм в граничния регион. Ще бъдат презентирани както най-значимите недвижими паметници, така и музеите, съхраняващи движимите паметници на културата в региона. Акцентът ще бъде поставен върху проблематиката, свързана със социализацията на паметниците на културата и успешното им вписване в съвременните културни индустрии и в частност в културния туризъм в граничния регион.

ОПИСАНИЕ НА КУРСА Курсът включва 45 академични часа аудиторна заетост /30 часа лекции + 15 упражнения/ и 90 часа извънаудиторна заетост. Крайното оценяване е на база текущ контрол.

ЦЕЛ НА УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА Целта на лекионния курс е да се придобият знания за материалното културно наследство в трансграничния регион и то да се осъзнае като ресурс за развитие на културния туризъм в района. В рамките на курса студентите ще придобият умения и компетентности за: включено наблюдение и изследване на образци на материалното културно наследство; за изготвяне на проекти за социализиране на материалното културно наследство.

ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА: Редовна

ФОРМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС: лекции, дискусии, аудиторни упражнения, самостоятелни проучвания и презентации на резултатите

ЕЗИК, НА КОЙТО СЕ ПРОВЕЖДА КУРСЪТ: Български

№	Тема	Брой лекции	Брой упражн.
1	<p>Културно наследство в трансграничния регион. Въведение в проблематиката</p> <p>Цели на темата: студентите да бъдат въведени в проблематиката на туристическите пътувания, насочени към опознаването и изследването на материалното културно наследство в трансграничния регион. Представяне на курса: предмет, задачи, терминология, основна литература. Основният акцент е върху възможностите за включването на материалното културно наследство в трансграничния регион при реализиране на туристически пътувания и туристическа анимация.</p> <p>Очаквани резултати: начални знания за преподаваната проблематика.</p>	3	0
2	<p>Недвижими материални паметници в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм</p> <p>Цели на темата: да се обърне внимание на комплекса от недвижими материални паметници на културата, на тяхната</p>	3	2

	<p>периодизация, културно-историческа характеристика и стойност, на географското им разположение в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: постигане на знания за комплекса от материални недвижими паметници на културата в региона.</p>		
3	<p>Движими паметници на културата и музеи в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм</p> <p>Цели на темата: да се обърне внимание на комплекса от движими материални паметници на културата, на тяхната периодизация, културно-историческа характеристика и стойност, на географското им разположение в трансграничния регион. Да се представят колекциите от движими паметници на културата в най-значимите музеи от трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: познания за движимите паметници на културата и музеите в региона.</p>	3	3
4	<p>Антични недвижими паметници на културата в трансграничния регион и проблеми на социализацията им.</p> <p>Цели на темата: да се обърне внимание на комплекса от недвижими антични паметници на културата, на тяхната периодизация, културно-историческа характеристика и стойност, на географското им разположение в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: познания за античните паметници на културата в региона като икономически ресурс.</p>	3	2
5	<p>Мегалитни и скално изсечени паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културния туризъм</p> <p>Цели на темата: да се обърне внимание на комплекса от мегалитните паметници на културата, на тяхната периодизация, културно-историческа характеристика, на географското им разположение в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: знания за мегалитните паметници като ресурс за развитие на културен туризъм</p>	3	1
6	<p>Средновековни недвижими паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм</p> <p>Цели на темата: да се представи комплекса от недвижими средновековни паметници на културата, на културно-историческата им характеристика и стойност, на географското им разположение в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: познания за туристически ресурс на</p>	3	1

	средновековното културно наследство в трансграничния регион, като ресурс за развитие на културен туризъм.		
7	<p>Възрожденски паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм</p> <p>Цели на темата: да се обърне внимание на комплекса от възрожденски паметници на културата, на културно-историческа им характеристика, на географското им разположение с оглед включването им като ресурс за развитие на културен туризъм в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: студентите да добият знания за комплекса от възрожденското материално културно наследство в трансграничния регион.</p>	3	1
8	<p>Християнска култова архитектура в трансграничния регион и проблеми на социализацията и.</p> <p>Цели на темата: да запознае студентите със значими празници от християнската култова архитектура в трансграничния регион – християнски църкви и манастири от двете страни на границата.</p> <p>Очаквани резултати: знания за християнската култова архитектура като ресурс за развитие на културните индустрии в трансграничния регион.</p>	3	2
9	<p>Християнската монументална живопис в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм.</p> <p>Цели на темата: да запознае студентите със значими празници от християнската монументална живопис в трансграничния регион – в най-значими християнски църкви и манастири от двете страни на границата.</p> <p>Очаквани резултати: знания за християнската култова архитектура като ресурс за развитие на културните индустрии в трансграничния регион.</p>	3	2
10	<p>Традиционната народна архитектура в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм</p> <p>Цели на темата: знания за традиционната народна архитектура като ресурс за развитие на културните индустрии в трансграничния регион.</p> <p>Очаквани резултати: традиционната народна архитектура като ресурс за развитие на културните индустрии.</p>	3	1

ЛИТЕРАТУРА

А. Основна

1. Алексиева, Бокова 2013: С. Алексиева. Туризм и културно наследство. София.
2. Ангелов 1986: В. Ангелов. Българска възрожденска дърворезба. Семантичен анализ. София
3. Античност как тип култури. М., 1988
4. Вакарелски 1977: Вакарелски, Хр. Етнография на България. София
5. Воденска, Асенова 2004; Мария Воденска, Мариана Асенова. Въведение в туризма. Ботевград
6. Етнография на България. Т. I С. 1980, Т. II, С., 1983, Т. III, С., 1985
7. История на българското изобразително изкуство. Т. I, С., 1976
8. Колев 1987: Българска етнография. София
9. Костов 2001: Енчо Костов. Културният туризм. София
10. Марков, В. Културно наследство и приемственост. Наследство от древноезическите свети места в българската народна култура. Благоевград: УИ Неофит Рилски, 2007
11. Мегалитите в Тракия. Ч. I . Тракийски паметници. т. I, С., 1976, ч. II, Тракийски паметници. Т. II, С., 1982
12. Koukouli-Chrisantaki, Ch.; Ch. Bakirtis. Phillipi. Athens, 2009.
13. Lazaridis, D. Amfipolis. Athens, 1997.
14. The Gold of Macedon. Ministry of Culture. Archaeological Museum of Thnessaloniki. 2003.

Б. Допълнителна

1. Блаватская, Т.В. Греческое общество второго тысячелетия до новой эры и его культура. С., 1989
2. Българска народна култура. 1981
3. Василиев, Ас. Български възрожденски майстори. С., 1965
4. Дончева, Петкова, Л. Митологични изображения от Българското средновековие. С., 1997
5. Златев, Т. Българската къща през епохата на Възраждането. С., 1955
6. ИЕИМ. Известия на етнографския институт с музей. София. Течение
7. ИИИИ. Известия на института за изобразително изкуство. София. Течение
8. ИНЕМ. Известия на народния етнографски музей. София. Течение.
9. Кожухаров, Г. Българската къща през пет столетия. С., 1967
10. Маразов, Ив. Митология на траките. С., 1994
11. Маскарадът. Български фолклор, 2000/4.
12. Маринов 2011: С. Маринов. Съвременни видове туризм, Варна
13. Пандурски, В. Паметници на изкуството в църковния историко-археологически музей в София. София, 1977
14. Прашков, Л., Е. Бакалова, Ст. Бояджиев, Манастирите в България. София., 1992
15. Сп. Българска етнография. София. Течение
16. Сп. Българска етнология. София. Течение
17. Сп. Български фолклор. София. Течение

18. Стамов, Алексиева 2003: Стамен Стамов, Йорданка Алексиева. Специализирани видове туризъм Част 1: културен, религиозен, лечебен. София
19. Стамов, Алексиева 2005: Стамен Стамов, Йорданка Алексиева. Специализирани видове туризъм. Селски туризъм, ч. 2. София
20. Станков, Д. Черги и килими. С., 1975
21. Фол, Ал, Ив. Венедиков, Ив. Маразов, Д. Попов. Тракийски легенди. С., 1981
22. Фол, В. Скални топоси на вяра. В Югоизточна Европа и в Мала Азия през древността. София: Институт по тракология „Проф. Ал. Фол”, 2007

КОНСПЕКТ

1. Културно наследство в трансграничния регион. Обща характеристика.
2. Недвижими материални паметници в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм
3. Движими паметници на културата и музеи в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм
4. Антични недвижими паметници на културата в трансграничния регион и проблеми на социализацията им.
5. Мегалитни и скално изсечени паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културния туризъм
6. Средновековни недвижими паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм
7. Възрожденски паметници на културата в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм
8. Християнска култова архитектура в трансграничния регион и проблеми на социализацията и.
9. Християнската монументална живопис в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм.
10. Традиционната народна архитектура в трансграничния регион като ресурс за развитие на културен туризъм

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО Хорариумът на учебната дисциплина се състои от лекции, упражнения и самостоятелна извънаудиторна работа на студентите. **Лекциите и упражненията** са върху основните теми, заложи в учебната програма и включват класическо представяне, онагледено със богат снимков и видео материал, представен чрез съвременните технологии и програми на Лабораторията по културен туризъм. **Извънаудиторната заетост** е включва изучаване на литературата по дисциплината; рефериране на литература - статия или книга върху тема от изучавания материал; самостоятелно онлайн изследване и изготвяне на културен маршрут върху материални паметници на културата в трансграничния регион, презентация на изготвения културен маршрут, включено наблюдение на материалното културно наследство в определен район и презентация, изготвяне на проект за социализиране на паметник от материалното културно наследство в трансграничния регион.

Материалното културно наследство в граничния регион и неговата социализация	27.09.2018	Version №1	Page 7 of 7
---	------------	------------	-------------

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО Оценкаването се базира на следните елементи:

1. Участие в дискусии – 20 %;
  2. Провеждане на теренно изследване и презентация – 40 %;
  3. Изготвяне на проект за социализиране на материален паметник на културата 30 %;
  4. Изготвяне, презентация и защита на курсов проект върху културен маршрут – 10 %.
- Окончателна оценка студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система: Отличен: 90% - 100%; Мн. добър: 75% - 90%, Добър: 61% - 74%, Среден: 51% - 60%; Слаб 0% - 50%

Автор: проф. д.н.к. Васил Марков

Подпис:

.....

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на Научния съвет на Лабораторията по културен туризъм, проведено на ....., Протокол № .....

Ръководител на Лабораторията по културен туризъм

.....

Проф. д.н.к. Васил Марков